

DAN ZEMLJE

V wikipediji je zapisano: «**Dan Zemlje** je letni dogodek, ki se praznuje 22. aprila, ko se odvijajo dogodki za osveščanje glede varovanja okolja na Zemlji. Praznovanje se je prvič organiziralo 1970. leta in ga zdaj koordinira globalna mreža Dneva Zemlje. Dogodek vsakoletno praznujejo v več kot 192 državah.»



KAKO DO ČISTEGA PLANETA?

Pripadniki in podporniki zero waste, so zagovorniki življenja brez odpadkov, ki tudi sami zase pravijo, da je težko živeti brez odpadkov in se rajši uvrščajo v pripadnike skupini, ki stremi k less waste (manj odpadkov). Sledijo hierarhiji ravnanja z odpadki, ki v angleškem jeziku vsebuje pet R-jev (refuse, reduce, recycle, reuse, rot), v slovenski jezik pa jih lahko prevedemo tako:

- zavrni (vse, česar ne potrebuješ)
- zmanjšaj porabo
- ločuj odpadke
- recikliraj (ponovno uporabi)
- kompostiraj

KAM IN KAKO RAVNATI Z ODPADKI?

Že pred obiskom trgovine si pripravimo seznam, na katerega zapišemo izdelke, ki jih potrebujemo. Pri tem upoštevamo jedilnik in živila, ki jih nujno potrebujemo. Tako zavrnemo vse, kar ne potrebujemo in hkrati zmanjšamo porabo. Nato seznamu priložimo vrečko za večkratno uporabo (iz blaga, biorazgradljive plastike ali si jo lahko izdelamo kar doma - <https://www.youtube.com/watch?v=YBOdP18a4po>).

Hkrati ne pozabimo na vrečke za sadje in zelenjavo, ki jo bolj spretne ročice ravno tako lahko naredijo tudi doma in pri tem uporabijo stare zavese. <https://www.youtube.com/watch?v=osdm6qAvmxg>

V trgovino se odpravimo peš ali s kolesom (zakaj?). Z avtomobilom pa opravimo tiste večje nakupe.

Lahko pa nakupujemo tudi po spletu, a razmislimo (katera prevozna sredstva, ljudje, kolikšna pot je potrebna, da pride naročeni izdelek pred naša vrata?), če je to res cenejše in boljše za naš svet .

Tisti, ki imate možnost, se lahko odpravite po nakupih v trgovine, kjer je možnost nakupa z lastno embalažo.

Ostali, ki nimate te možnosti, pa lahko že ob nakupu razmislite, katere in kakšne izdelke boste kupili v trgovini in ali so okolju prijazni izdelki resnično dražji ali se v njihovi ceni skriva trajnost, večkratna uporaba, kakovostni materiali, ki niso škodljivi našemu zdravju in z njimi ne bomo ustvarili gore odpadkov.

Lahko pa se odločimo za nakup na tržnici ali pri različnih lokalni ponudnikih (<http://www.crnemelj.si/item/6491-kupujte-zivila-od-lokalnih-ponudnikov-seznam>).

Žal že ob prihodu iz trgovine, ko pospravljamo nakupljene stvari, opazimo, da smo prinesli hkrati tudi veliko odpadne, nepotrebne embalaže.

Zdaj je na vrsti ločevanje odpadkov. V Sloveniji imamo v vseh mestih in vaseh zabojnike za ločevanje odpadkov. Pa vemo, v katerega gre kaj?

Z otrokom se odpravimo do prvega ekološkega otoka in si oglejmo zabojnike ali si jih oglejmo na spletu.

http://www.komunala-crnemelj.si/clanek1.asp?nm_tbl_cate.id=19&id=21&n=Lo%E8eno%20zbiranje%20odpadkov%20-%20ekolo%9Aki%20otok.

Takšen ekološki otok si lahko naredimo tudi doma iz starih kartonastih škatel. Razmislimo tudi, ali je potrebno v vsak koš dati vrečko za odpadke ali jo lahko nadomestimo z biološko razgradljivo ali le po izpraznitvi koša za smeti, le-tega operemo.

Z otrokom si lahko ogledamo tudi nekaj prispevkov na to temo (<https://www.youtube.com/watch?v=vbM6nY6IvbY>).

Ko smo vse to storili, pa nas čaka še kar veliko dela. Lahko razmislimo, kam z biološkimi odpadki. Ali res sodijo v zabojnik? Pri nas doma vse biološke odpadke shranjujemo v primerno posodo, ki jo konec dneva odnesemo ljudem v bližini, ki imajo kmetijo (tako razveselimo tudi njihove kokoške, prašičke in muce), nekatere ostanke živil pa preudarno uporabimo (iz ostankov kruha naredimo domače drobtine, kruhove cmoke ali šnite, ostanke krompirja spremenimo v krompirjeve svaljke, itd.) tisti, ki imate hišo pa imate na vrtcu lahko kompostnik, v katerem se bodo organski odpadki spremenili v kompost, s katero boste lahko pognojili vrt.

Tako, opravili smo nakup, odpadke vestno ločujemo, mogoče se v prihodnje odločimo še za nakup okolju prijazne zobne ščetke, pralnih plen in drugih izdelkov, ki bodo prijazni do nas in do okolja.

ŠE NEKAJ BESED O RECIKLIRANJU

Že pri izdelavi vrečke smo lahko uporabili staro bombažno majico ali kos starih zaves. Kaj pa vsa tista oblačila, ki jih naši otroci prerastejo?

Pri nas oblačila krožijo. Tako je otrok vesel oblačila, ki ga dobi iz druge roke, oblačilo ne vsebuje veliko pesticidov in kemikalij, saj pogosto pranje vrednost le-teh zmanjša, hkrati pa imamo na voljo več oblačil, pri nakupu novih razmislimo iz kakšnih materialov so (Eko-Tex Standard 100, ToxProof, EcoProof., AKN) in katera res potrebujemo.

Tisti bolj spretni lahko stara oblačila tudi obnovijo, prenovijo, jim dajo nov namen (staro brisačo uporabimo za čiščenje, iz stare srajčke novo oblekico ali iz stare nogavice novo igračo,...).



Razmislimo tudi o igračah:

Otrok naj pospravi svojo sobo (koliko igrač?!). Ali res vse potrebuješ? Nekatere lahko podariš sosedovemu fantku/dekllici, oddaš v dobrodne organizacije? S starši pa razmisli o nakupu zvezka, v katerega boste narisali vse svoje umetnije. Tako bodo shranjene na enem mestu, hkrati pa boste imeli nadzor nad uporabo listov. Ker se v letošnjem letu po vsej verjetnosti ne bomo mogli množično udeleževati čistilnih akcij, naj bo **tvoja soba - tvoje igračke - tvoja naloga - lepši svet - tvoj in moj planet**.

Kaj pa ustvarjanje iz odpadne embalaže? Seveda. Idej je nešteto. Poišči jih skupaj s starši na spletu ali pusti domišljiji svojo pot.

O temi, kako ravnati z odpadki bi lahko napisali veliko. S prebranim res, da ne bomo očistili našega planeta, a bomo sebe in otroke spodbudili k razmišljanju o odpadkih, pravilnem ravnanju z njimi in razvijali naklonjen, spoštljiv in odgovoren odnos do narave.

Ali kot bi rekel ekolog brez meja, Rob Greenfield: »Bodi sprememba!«

Z otrokom se lahko pogovarjate, raziskujete tudi ostale odpadke in kaj vse lahko človek še spremeni, da bo naš planet lepši; onesnaževanje prsti, vode, zraka, svetlobo in zvočno onesnaževanje, pa manjše. Na to temo je napisanih kar nekaj priročnikov, knjig. Sama sem si pomagala s slednjimi (npr. Postani ekofaca / 100 stvari, ki jih lahko narediš, da rešiš planet, avtorjev Kim Mckay in Jenny Bonnin v sodelovanju z Natinal Geographic, Planet brez odpadkov/ smeti, recikliranje in varovanje okolja Jess French).

Opomnik: Še vedno upoštevajte nasvete NIJZ in bodite odgovorni do sebe in drugih in nikar ne natisnite članka, če to ni nujno potrebno.

Darja Muhvič, vzgojiteljica